

SPARCS

Nuorten osallisuus ja kestävä elämäntapa: Opas **SPARCS**-hankkeen **Kummiluokkakonseptiin**

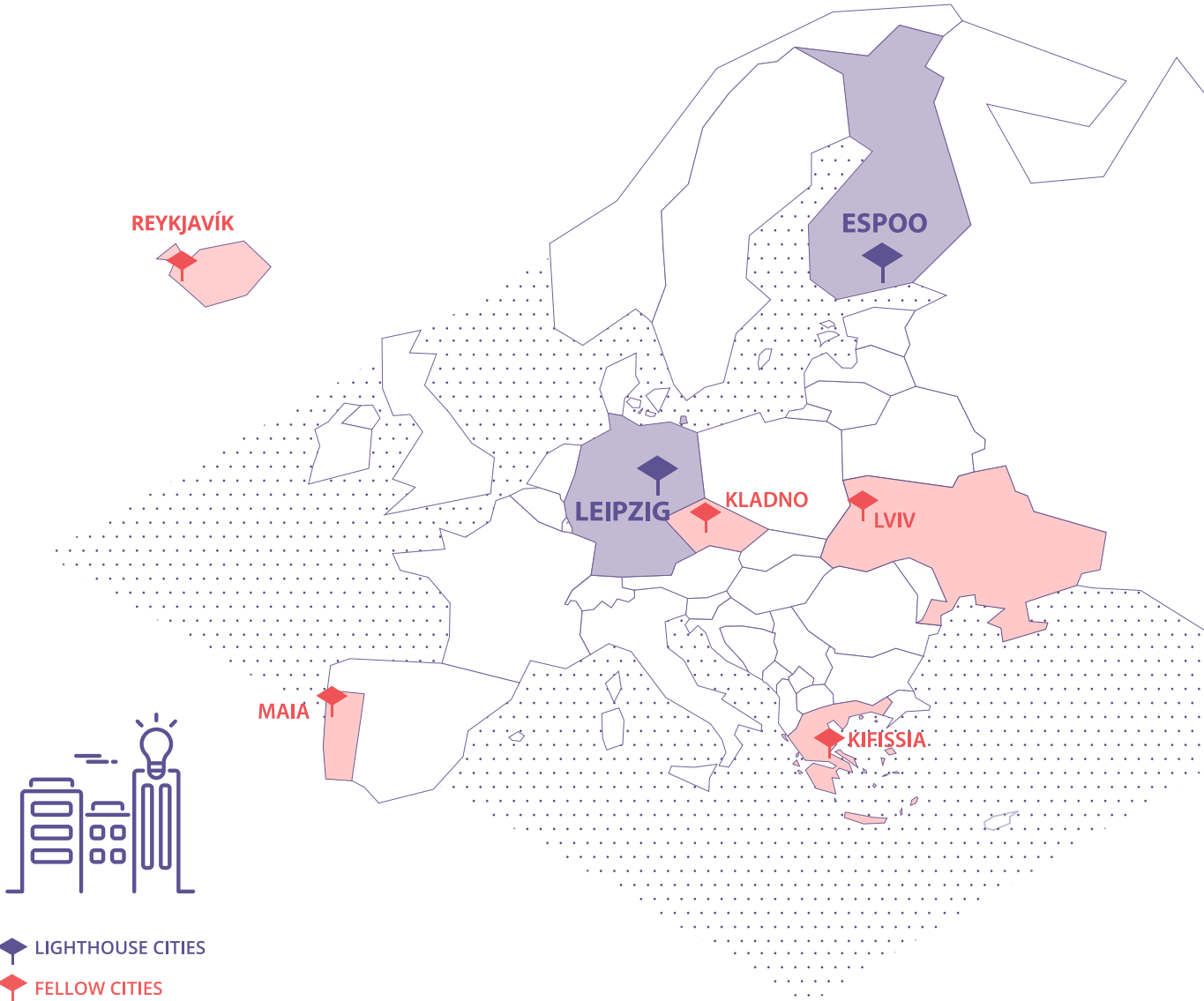
Horizon 2020
European Union funding
for Research & Innovation

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under Grant Agreement No. 864242. Topic: LC-SC3-SCC-1-2018-2019-2020: Smart Cities and Communities. The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Communities. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Sisällys

Johdanto	1
Viestintä: Tavat ja kanavat sen toteuttamiseen	3
Saavutetut hyödyt	4
Julkisen ja yksityisen sektorin saamat hyödyt	4
Yhteistyötahon saamat hyödyt	4
Nuoren saamat hyödyt	5
Työkalupakki	6
Case SPARCS-kummiluokka	7
Yhteenveto	10
SPARCS-projektikumppanit	11

Johdanto

Tämä dokumentti kuvaa SPARCS-hankkeessa kehitettyä kummiluokkatoiminnan konseptia. Konseptia voidaan hyödyntää esimerkiksi kehittämishankkeissa, joissa halutaan saavuttaa nuoria ja lisätä heidän osallisuuttaan kehittämistyössä. Se tarjoaa myös tukea, mikäli oppilaitoksessa halutaan tehdä yhteistyötä yrityksen tai (useamman) organisaation kanssa.

EU-rahoitteinen Horizon2020 [SPARCS-hanke \(Sustainable energy Positive & zero-carbon Communities, 2019–2024\)](#) keskittyy etsimään tehokkaampia ja kestävämpiä energiaratkaisuja kaupunkiympäristöissä yhdessä useiden kumppaneiden ja eurooppalaisten kaupunkien kanssa. Tavoitteena on luoda konsepteja ja toimintatapoja, jotka otetaan käyttöön myös hankkeen seuraajakauungeissa ympäri Eurooppaa. Teknisten ratkaisujen lisäksi hankkeessa on tehty kehitystyötä osallisuuden ja kestäväen elämäntavan teemoissa.

Espoon tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Espoon hiilineutraalius tarkoittaa sitä, että kaupunki tuottaa vain sen verran kasvihuonekaasupäästöjä, kuin se voi ilmakehästä sitoa hiilinieluihin. Tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä vuosittaisia päästöjä vähennetään vuoden 1990 tasosta 80 prosenttia ja loput 20 prosenttia sitoutuu kaupungin omiin hiilinieluihin. Hiilineutraalius on osa Espoo-tarinaa eli kaupungin strategiaa, ja hiilineutraaliustavoite voidaan saavuttaa vain yhdessä koko Espoo-yhteisön voimin takaamalla jokaiselle espoolaiselle mahdollisuus kestäväen elämäntapaan. Yleisesti kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttaminen vaatii asenteiden, motivaation ja käyttäytymisen muutosta, kestävämpien ratkaisujen tukemista kaupunki- ja valtakunnallisella tasolla, sekä uusien innovaatioiden, teknologioiden ja toimintatapojen jalkauttamista osaksi arkea ja kaupunkikuvaa. Tähän päästään vain aktiivisen osallisuus- ja sidosryhmätyöskentelyn ja avoimen vuoropuhelun avulla.

Nuorten osallisuus on keskeinen tekijä yhteiskuntamme kehittämisessä ja tulevaisuuden rakentamisessa. Osallisuus tarkoittaa nuorten mahdollisuutta vaikuttaa toimintaympäristöön-

sä, ottaa vastuuta ja osallistua päätöksentekoon, sekä toimia arvokkaana osana kehittämistyötä. Tämä ei hyödytä vain nuoria itseään vaan myös koko yhteiskuntaa ja kaupunkiorganisaatiota.

Nuorten osallisuuden edistäminen on tärkeää useista syistä. Ensinnäkin **nuorilla on oikeus tulla kuulluksi ja vaikuttaa asioihin, jotka koskettavat heitä**. On myös tärkeää, että nuori saa elää kaupungissa, joka palvelee myös hänen tarpeitaan. Osallisuus lisää nuorten itsetuntemusta, vastuullisuutta ja demokraattista ajattelua. Nuoret oppivat arvostamaan erilaisia näkökulmia ja etsimään yhteisiä ratkaisuja. Tämä taas luo pohjaa tuleville sukupolville, jotka ovat aktiivisia ja tietoisia kansalaisia. Espoon kouluissa tehdään jo nyt merkittävää kestäväen kehityksen ja kasvatuksen työtä, kummiluokkakonseptista toivotaan inspiraatiota ja täydennystä jo olemassa olevaan työhön.

Toiseksi **nuoret ovat yhteiskunnan voimavara ja potentiaalinen inspiraation lähde**. Kun heidän äänensä otetaan huomioon, syntyy uusia ideoita ja näkökulmia ongelmiin, joita aikuiset eivät ehkä huomaa. Nuorten näkemykset ovat arvokkaita monissa yhteiskunnan osa-alueilla, kuten kestäväen kehityksen teemoissa ja sosiaalisissa kysymyksissä.

Kolmanneksi **osallisuus vähentää syrjäytymisen riskiä**. Kun nuoret saavat mahdollisuuden vaikuttaa ympäröivään maailmaansa, he kokevat kuuluvansa osaksi yhteiskuntaa. Tämä lisää sitoutumista ja osallistumista positiivisiin toimiin. Osallisuus voi myös vähentää sosiaalisia jännitteitä ja ristiriitoja eri ikäryhmien välillä.

On tärkeää, että päättäjät, koulut, vanhemmat ja muut aikuiset ottavat nuorten mielipiteet huomioon päätöksenteossa. Nuorten on voitava osallistua eri foorumeilla ja vaikuttaa asioihin, jotka koskettavat heitä. Myös tiedotusta ja viestintää on kehitettävä, jotta nuoret tietävät, miten he voivat olla aktiivisia kansalaisia. Viimeaikaisissa tutkimuksissa on noussut esiin nuorten ilmastoahtistus, johon kummiluokkakonsepti pyrkii osaltaan vaikuttamaan vähentävästi tarjoten lisää tietoa ja asian käsittelyyn monipuolisia mahdollisuuksia.

Nuorten osallisuus on välttämätöntä yhteiskunnan kehittämiseksi ja demokratian vahvistamiseksi. Se antaa nuorille valmiudet toimia vastuullisina kansalaisina ja mahdollistaa uusien ratkaisujen löytämisen. Niin kaupunkien, kuin eri alojen organisaatioiden tulisi rohkaista ja tukea nuoria osallistumaan aktiivisesti päätöksentekoon ja ottaa heidän äänensä tosissaan. Näin voidaan rakentaa tulevaisuus, jossa kaikkien ääni kuuluu ja jokainen voi vaikuttaa oman elämänsä ja yhteisönsä kehittämiseen.

SPARCS-hankkeessa tärkeänä teemana on osallisuuden tapojen kehittäminen ja pyrkiä löytämään parhaat työkalut eri asukassegmenttien saavuttamiseen ja osallistamiseen. Yhtenä tärkeänä tavoitteena hankkeessa on osallistavien johtamis- ja suunnittelumallien, sekä ekosysteemien ja prosessien rakentaminen yhdessä yritysten, kumppaneiden, sekä tutkimusorganisaatioiden kanssa, ja mikä tärkeintä, yhdessä asukkaiden kanssa. Tavoite on kartoittaa huomioonotettavia asioita nuorten osallistamisessa ja löytää toimiva ratkaisu pidempiaikaiseen osallisuustyöhön tietyn ryhmän kanssa. Asukkaita inspiroidaan omaksumaan kestävämmän elämäntavan tavoitteita osaksi omaa arkeaan aktiivisella osallisuustyöllä.

Hankkeen aikana toteutetussa kummiluokkatoiminnassa pyrittiin lisäämään nuorten osallisuutta, sekä linkittämään koulumaailmaa kestäväan kehityksen ja kestävämmän arjen teemoihin sekä

tulevaisuuden kaupungin kehittämiseen. Kestävän kehityksen teemat ovat osa myös nuorten elämää ja tavoitteena onkin saada Espooseen lisää valveutuneita ja oman toimijuutensa tiedostavia nuoria aikuisia. Kummiluokkatoiminta tarjoaa mahdollisuuden toimia nuorten kanssa heidän omassa ympäristössään ja osana koulupäiviä. Nuorten osallistaminen on mielenkiintoinen tutkimuskohde ja tärkeä osa kestäväan elämäntavan jalkauttamisessa.

Kummiluokkatoiminnan suunnittelussa hyödynnetty Espoon osallisuusmalli antaa osallisuustyölle vision, tavoitteet ja linjaukset, tavat tehdä vuorovaikutustyötä sekä osallistumisen kulmakivet. Lue lisää ja tutustu Kuulemisesta kumppanuuteen -oppaaseen [täällä](#). Kummiluokkatoiminta on tutkimuksellinen ja osallistava tapa toimia ja saavuttaa nuoria osana heidän arkipäiväistä toimintaansa. Koulumaailma tarjoaa oivallisen paikan nuorten saavuttamiseen ja keskustelun avaukseen.

Asukkaan rooli kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa on merkittävä ja otettava huomioon myös osallisuustoimia suunniteltaessa. Tämän takia hankkeessa nuorten osallisuutta on pyritty lisäämään kummiluokkatoiminnan avulla, ja pilotista syntyneitä konsepteja pyritään levittämään laajalti osallisuustyön parissa työskenteleville.

Lisätietoja

[Kuulemisesta kumppanuuteen -oppaaseen](#)

Viestintä: Tavat ja kanavaten toteuttamiseen

Tehokas viestintä on elintärkeää osallistuvien toimintojen onnistumiselle. Sitä tulisi toteuttaa ennen, jälkeen sekä toimintojen aikana. Osallistujien on koettava ja oltava tietoisia siitä, että heidän panoksensa on hyödyllistä ja vaikuttavaa, sekä kuulla siitä, millaisiin jatkotoimenpiteisiin heidän panoksensa avulla on ryhdytty. Tämä tuo osallistujalle, etenkin nuorelle, tunteen toiminnan vaikuttavuudesta sekä vahvistaa osallisuuden kokemusta.

Kummiluokkatoiminnan onnistumiseksi tarvitaan sitoutumista sekä pitkäaikaista panostusta niin järjestäjältä että osallistuvilta koululta ja oppilailta. Vuorovaikutusta ei tule tapahtua vain kummiluokkatoiminnan järjestävän tahon ja oppilaiden välillä vaan myös oppilaiden ja opettajan sekä opettajan ja järjestävän tahon välillä. Opettajan tai muun opetushenkilökunnan aktiivinen läsnäolo on erittäin tärkeää tapaamisten sujuvuuden takaamiseksi.

Parantaakseen nuorten sitoutumista ja aktiivista osallistumista toimintaan on tärkeää muokata viesti vastaamaan yleisön erityistarpeita ja huolenaiheita. Viestin tehokkuus voi korostua, kun se koskettaa henkilön omaa elämää. Erityisen merkityksellistä tämä on nuorten kanssa toimiessa.

Kummiluokkatoiminnan kolmivuotisen toiminnan aikana viestintä niin nuorille, kuin heidän huoltajilleenkin, oli hyvin tärkeää. Kummiluokkalaiset, yläkoulun oppilaat, saivat tärkeää tietoa koulun yleisesti käyttämällä sähköisellä Wilma-viestintäkanavalla. Koulut hyödyntävät tätä viestintäkanavaa kaikkeen oppilaiden, vanhempien ja henkilökunnan väliseen viestintään sekä myös poissaolojen seuraamiseen ja suoritusten arviointiin. Wilmassa julkaistiin myös nuorten huoltajille suunnattuja viestejä lukukausien alkaessa.

Näiden tiedotteiden avulla vanhemmat saivat kattavaa tietoa hankkeesta, kestävästä kehityksestä ja nuorten aktiivisista toimista kummiluokkatoiminnan aikana. Viestinnän ansiosta myös nuorten huoltajat pysyivät ajan tasalla ja sitoutuivat osaltaan yhdessä tukemaan nuorten kasvua ja kestävästä tulevaisuutta. Viestintäkanavaa voisi hyödyntää myös ennakkotehtäviin, mikäli nuorilta toivotaan panostusta tai tiettyyn aiheeseen perehtymistä jo ennen seuraavaa sovittua tapaamista.

Nuorten kanssa käytyjen keskusteluiden apuvälineenä käytettiin myös erilaisia kyselyitä ja mielipidemittauksia. Helpot äänestykset ja kyselyt olivat nuorille mieleisiä. Sähköisesti matkapuhelimella tai tietokoneella annetut lyhyehköt orientoivat vastaukset antoivat nuorelle tilaa pohtia tapaamisen aihetta ja ohjata jo ajatuksiaan tätä kohti.

Nuorille suunnatut kyselyt toivat hankkeelle arvokasta tietoa nuoria kiinnostavista ja huolettavista asioista. Tilaisuuksien jälkeen on hyvin tärkeää viedä vastaukset sähköiseen muotoon ja poimia materiaalista ajatuksia esille. Varsinkin pitkään kestävä toiminnan ja yhteistyön aikana on hyödyllistä pitää tapaamisista kerättyä dataa järjestyksessä ja ajan tasalla. Toiminnan aiheesta riippuen erilaiset laajemmat välipalautteet voivat olla myös arvokkaita.

Kummiluokkatoiminnan viimeisessä tapaamisessa nuorilta kerättiin laajasti palautetta koko kolmivuotisesta toiminnasta. Mitä kummiluokkalaiset pitivät toiminnasta? Mitä uutta he oppivat ja mikä oli mielekkäintä tekemistä? Kummiluokkakokemus osoittaa, että kuuntelemalla oppilaita tarkasti ja antamalla heidän vaikuttaa aiheen valintaan, syntyy sitoutumista ja aktiivista osallistumista nuorten keskuudessa.

Saavutetut hyödyt

JULKISEN JA YKSITYISEN SEKTORIN SAAMAT HYÖDYT

Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä saadaan lukuisia hyötyjä kestäväen kehityksen edistämiseksi. Jalkauttamalla kestäväen kehityksen teemoja yhteistyössä tulee toiminnasta vaikuttavampaa ja tehokkaampaa. Poikkihallinnollinen yhteistyö on ratkaisevaa, sillä se mahdollistaa eri osapuolten osaamisen ja resurssien yhdistämisen.

Yksityisen toimijan saamat hyödyt voivat olla esimerkiksi ekologisesti ja sosiaalisesti kestävien palvelujen tarjoaminen asiakkaille, sekä nuorten omistajuuden kasvattaminen; kun nuori on ollut itse mukana esimerkiksi järjestyssääntöjen suunnittelussa, tulee hän todennäköisemmin noudattamaan niitä. Nuorten osallisuuden kasvattaminen ja heidän tarpeisiinsa vastaaminen voi palvella yksityisen sektorin toimijaa niin taloudellisesti, kuin sosiaalisestikin.

Kestäväen kehityksen ulottuvuudet ovat laaja-alaisia, kuten ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Yhteistyöllä voidaan vastata näihin haasteisiin monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti, mikä johtaa pitkäaikaisiin ja kestäviin tuloksiin. Julkisen ja yksityisen sektorin saamat hyödyt näiden haasteiden ratkaisemisesta ovat mittavat ja vaikuttavat positiivisesti niin yhteiskuntaan, yrityksiin kuin nuoriinkin. Kummiluokkatoiminnan tarkoitus on kasvattaa espoolaisista nuorista tiedostavia ja kestävästi arjessaan toimivia aikuisia.

YHTEISTYÖTAHON SAAMAT HYÖDYT

Kummiluokkatoiminta tarjoaa myös yhteistyötaholle (esim. koulu, mutta myös mahdollinen muu osallistujaryhmä) monipuolisia hyötyjä. Mikäli kummiluokkatoiminnan voisi sitoa vielä tiukemmin osaksi arjen toimintoja, vahvistaisi se merkityksellisyyttä ja vaikutusta osallistujien oppimiseen. Kummiluokkatoiminnan avulla yhteistyötaho voi tarjota osallistujille käytännön kokemuksia kestäväen kehityksen periaatteista ja yhteiskunnallisesta osallistumisesta. Tämä lisää oppimisen syvyyttä ja merkityksellisyyttä. Samalla toiminta luo laajempaa poikkihallinnollista hyötyä, sekä sitouttaa muutkin toimijat aktiivisemmin mukaan nuorten kasvatukseen tukemiseen.

Kummiluokkatoiminnasta saatavat kokemukset voivat myös rikastuttaa opetussuunnitelman tarjontaa, tarjoten asiantuntijaosaamista ja käytännön esimerkkejä monista aiheista, kuten energiasta, kiertotaloudesta ja ilmastoteemoista. Toiminta tukee kestäväen kehityksen ja yhteiskuntavastuun käsitteitä, mikä on jo linjassa esimerkiksi käytössä olevien opetussuunnitelmien kanssa. Kummiluokkatoiminnan aktiviteetit on helppo sitoa osaksi tuntiopetusta ja löytää yhtymäkohtia eri oppiaineiden ja teemojen välille.

Osaltaan kummiluokkatoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja lujittaa koulun roolia aktiivisena kestäväen kehityksen teemojen edistäjänä.

NUOREN SAAMAT HYÖDYT

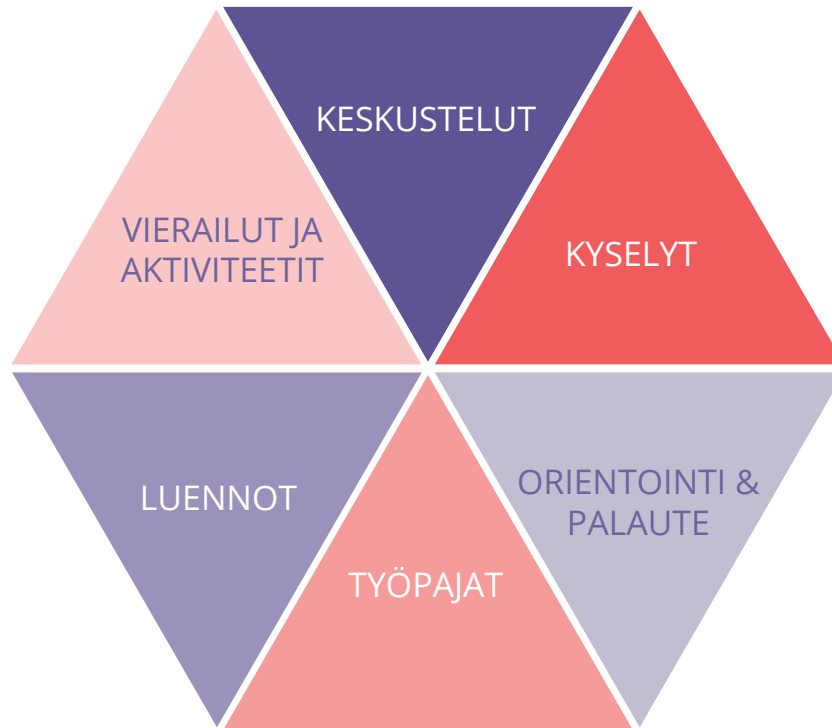
Kummiluokkatoiminnan myönteiset vaikutukset nuoriin ovat moninaiset ja syvälliset. Toiminta sitouttaa nuoret vahvemmin kestävän kehityksen teemaan ja kaupungin tekemään työhön tämän teeman osalta. Nuoret saavat konkreettisen mahdollisuuden osallistua myös yhteisön parantamiseen, mikä vahvistaa heidän ymmärrystään omasta merkityksestään ja osallisuudestaan sekä kyvykkyydestään.

Osallisuuden ymmärrys laajenee, kun nuoret näkevät omien toimien vaikutukset lähellä olevassa ympäristössään. Tämä lisää heidän luottamustaan omiin kykyihinsä ja kasvattaa tunnetta siitä, että nuoret voivat vaikuttaa positiivisesti yhteiskuntaan. Samalla kummiluokkatoiminta parantaa nuorten kokemusta osallisuuden konkreettisuudesta, kun he näkevät omien ehdotustensa ja toimintansa tuottavan tuloksia, sekä kuulevat eri organisaatioiden halusta osallistaa nuoria oman toimintansa kehittämiseen.

Kummiluokkatoiminta lähentää myös kaupunkia ja sen asukkaita. Nuoret kokevat, että heidän äänensä kuullaan ja heidän panoksensa arvostetaan. Tämä lisää nuorten luottamusta paikalliseen päätöksentekoon sekä halua olla jatkossakin mukana vaikuttamassa. Se myös vahvistaa heidän yhteisöllisyyden tunnettaan. Koska nuorten kanssa käsiteltiin teemana myös sosiaalista kestävyyttä, voi tällä olla positiivinen vaikutus esimerkiksi syrjäytymisen vähenemiseen.

Lisäksi kummiluokkatoiminta voi vaikuttaa nuorten tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Osallistuminen ja vastuunkanto kestävän kehityksen edistämässä antavat merkittävää näyttöä nuorten taidoista ja asenteista. Osallistujille onkin hyvä tarjota toiminnan päättymisen jälkeen todistus osallistumisesta toimintaan. Tällä voi olla vaikutus esimerkiksi ensimmäisiä kesätyöpaikkoja haikiessa.

Työkalupakki

SPARCS-hankkeen aikana kehitettiin kummiluokatoiminnan työkalupakki, joka luo selkeän kokonaisuuden eri tapaamismuodoista ja niiden yhdistämisestä vaikuttavaksi ja osallistujille mielekkääksi osallisuustoiminnaksi.

Työkalupakin perusta muodostuu Keskusteluisista ja Kyselyistä, jotka ovat mukana toiminnassa jokaisella tapaamiskerralla. Keskustelujen avulla osallistajat saavat uusia ajatuksia ja havaintoja, ja jakavat omia kokemuksiaan vertaistensa kanssa. Tämä lisää sitoutumista ja oppimista. Kyselyiden tarkoituksena on sekä orientoida osallistujia eri tapaamisten aiheisiin että kerätä dataa tapaamiskerroilta ja osallistujien ajatuksista.

Muut elementit (Orientointi & Palaute, Työpajat, Luennot sekä Vierailut & Aktiviteetit) ovat myös eri värisiä ja korostuvat vuorotellen kussakin tapaamisessa. Olennaista on tarjota osallistujille vaihtelevuutta tapaamisten välillä, sillä tämä lisää niiden mielekkyyttä sekä vaikuttavuutta. Toiminnallisia tapaamisia (Työpajoja sekä Vierailuja & Aktiviteetteja) oli suhteessa enemmän, kuin luentomuotoisia tapaamisia, koska toiminnallisten tapaamisten huomattiin olevan kiinnostavampia ja vaikuttavampia osallistujien keskuudessa.

Case: SPARCS-kummiluokka

SPARCS-hankkeella oli kaksi erillistä kummiluokkaa, "Buddy Class", joista toinen oli SPARCS-kumppani Cityconin ja toinen Espoon kaupungin ohjaama. Kummiluokkatoiminta pilotoitiin SPARCS-hankkeessa kolmen vuoden ajan vuosina 2020–2023. Näillä kummiluokilla aktiviteettien sisällöt olivat samankaltaiset, mutta tavoitellut lopputulokset vaihtelivat julkisen sektorin ja yritystoimijan tavoitteisiin peilautuen.

Hankekumppani Citycon oli aktiivisesti mukana kummiluokkatoiminnassa ja vastuussa toisen kummiluokan toiminnan teemoista ja sisällistä. Aktiviteetit suunniteltiin yhteistyössä Espoon kaupungin ja Cityconin sekä hankkeen muiden kumppaneiden kesken. Citycon myös hyödynsi

kummiluokkalaisia hankkeen aikana rakentuneen kaupunkikeskus Lippulaivan kehitystyössä.

Kummiluokiksi valikoitui kaksi espoolaista yläastealuokkaa, jotka aloittivat 7. luokan syksyllä 2020. Oppilaita oli yhteensä noin 40, ja he olivat toiminnan alussa iältään noin 11–13-vuotiaita. Pilotin kestoksi valittiin yläasteen kesto (noin 3 vuotta), jotta toimintaa voitiin toteuttaa tietyn kouluasteen alusta loppuun, jolloin ryhmä pysyy suunnilleen samana koko pilotin ajan. Yläasteikäisten nuorten katsottiin olevan tarpeeksi vanhoja ymmärtämään käsiteltäviä teemoja syvällisesti, mutta myös sopivassa iässä omaksumaan tehokkaammin kestävämpiä toimintatapoja omaan elämäänsä.

Toiminta aloitettiin ottamalla yhteyttä koulun johtoon, tässä tapauksessa rehtoriin. Tämän avulla voitiin valita sopiva kohderyhmä ja varmistaa, että osallisuustoiminta ei häiritse koulutyötä tai koulun arkea liikaa. Koska osallistujina oli alaikäisiä nuoria, oli tärkeää varmistaa, että vanhemmat olivat antaneet lapsilleen luvan osallistua toimintaan. Lupalomakkeiden muotoilussa ja tutkimuksen eettisissä kysymyksissä saatiin apua hankekoordinaattori VTT:ltä. SPARCS-hankkeessa eettinen näkökulma oli keskeinen osallisuustoimia suunniteltaessa ja toteutettaessa, myös kasvun ja oppimisen toimiala tuki toiminnan käynnistämistä. Hankkeesta laadittiin tutkimussuunnitelma Espoon kaupungin ohjeiden mukaisesti. Toiminnan ensimmäinen tapaaminen oppilaiden ja luokanvalvojien kanssa oli syksyllä 2020. Kummiluokkalaisia tavattiin neljä kertaa lukukaudessa kevään 2021 ja kevään 2023 välisenä aikana.

Tapaamisissa käsiteltiin kestävän elämäntavan jalkauttamista tukevia teemoja. Nuorten omat kiinnostuksen kohteet ja mieltä askarruttavat aiheet otettiin huomioon valittaessa keskustelunaiheita ja tapaamiskohtaisesti käsiteltäviä teemoja. Tapaamiset tarjosivat mahdollisuuden pohdiskeluun, dialogiin ja tiedon jakamiseen kestävästä elämäntavasta. Näiden kohtaamisten tavoitteena oli innostaa nuoria tekemään kestäviä valintoja ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Keskusteluissa tarkasteltiin ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia näkökulmia kestävän elämäntavan saavuttamiseksi.

Kummiluokkatoiminnan aikana nuorten kanssa tutustuttiin kestävän kehityksen ja kaupunkiympäristön teemoihin. Tapaamiset sisälsivät kyselyiden, keskustelun ja äänestyksien lisäksi erilaisia oppimisen tapoja, kuten luentoja ja vierailuja. Toiminnan ensimmäisessä tapaamisessa

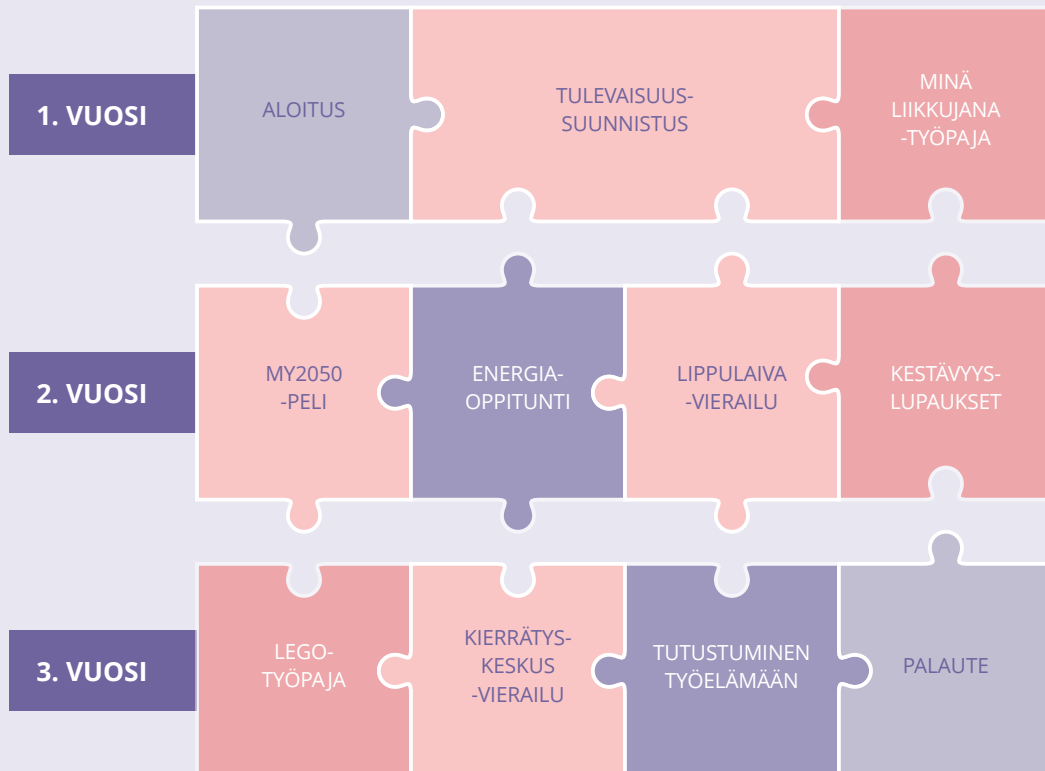
kummiluokkalaiset kokoontuivat Espoon keskukseen pelaamaan [My2050](#)-elämyspeliä tutustuen ilmastonmuutoksen vaikutukseen ja sen ehkäisyyn.

Nuoret tutustuivat Kaupunkikeskus Lippulaivan rakennuksen ja kehittämisen eri vaiheisiin vieraillemalla kaupunkikeskuksen rakennustyömaalla ja suunnittelemalla kirjaston toimivuutta ja visuaalista ilmettä. Vuoden 2021 aikana nuoret osallistuivat myös liikkumisen työpajaan omia liikkumistottumuksiaan reflektoiden, pohtivat tulevaisuuden kaupunkia Espoonlahden alueella toteutetussa kaupunkisuunnistuksessa ja osallistuivat energiateemaiselle oppitunnille, jossa puhuivat Espoon kaupungin energiaerityisasiantuntijat.

Vuoden 2022 aikana kummiluokkia tavattiin neljästi. Luokat tutustuivat vastavalmistuneeseen kaupunkikeskus Lippulaivaan ja tapaamisen ai-

kana pidettiin sivustosuunnistus, jonka pohjalta nuoret saivat kommentoida Lippulaivan sivuston jatkokehittämistä. Nuoret myös suunnittelivat tulevaisuuden kaupunkia Legoilla rakentaen ja vierailivat Kierrätyskeskuksessa oppien kiertotalouden periaatteista. Lisäksi nuoret askartelivat kestävien elämäntapojen mukaiset taulut ja pohivat omia kulutustottumuksiaan.

Kummiluokkatoiminta päättyi keväällä 2023. Pääöstilaisuutta edeltävässä tapaamisessa keskusteltiin sosiaalisesta kestävydestä ja syrjäytymisen uhkasta ja nuoret kuuluivat eri toimijoiden ura- ja opintopoluista. Kummiluokkatoiminnan pääöstilaisuudessa keskityttiin palautteen keräämiseen, jotta nuorten näkemykset toiminnasta saatiin talteen. Tilaisuudessa palautetta kysyttiin erilaisin keinoin ja nuoret pääsivät myös ideoimaan sloganeita Lippulaivan syksyn 2023 mainoskampanjaan.

Yllä oleva esimerkki havainnollistaa, millaisia SPARCS-hankkeen aikana toteutetut tapaamiset olivat sisällöltään

Tapaamiset kummiluokkalaisten kanssa kevään 2021 ja kevään 2023 välillä tarjosivat monipuolisen katsauksen kestävästä elämäntavasta teemoihin ja nuorten ajatusmaailmaan. Tapaamiset koostuivat erilaisista interaktiivisista toiminnoista, kuten vierailuista, luennoista, työpajoista, kyselyistä ja keskusteluista. Näiden monipuolisten osallistumismuotojen avulla nuoret pääsivät aktiivisesti osallistumaan ja kokemaan oman arkensa kestävästä kehityksen näkökulmasta.

Vierailujen kautta nuoret tutustuivat erilaisiin kestävästä elämäntavasta toteutuksiin käytännössä ja saivat kuulla esimerkiksi mitä kestävästä energiaratkaisusta ovat tai miten kiertotalouden ratkaisut toimivat. Ennen kaikkea nuoret oppivat kestävästä kehityksen teemojen ja tekojen tärkeydestä ja siitä, miten hekin ovat aktiivisia toimijoita tavoitteiden saavuttamiseksi. Luennot ja työpajat puolestaan tarjosivat mahdollisuuden syvällisempään perehtymiseen kestävästä kehityksen teemoihin ja ongelmiin.

Tapaamisten aikana nuorille järjestettiin myös kyselyitä, joiden avulla he saivat ilmaista omia näkemyksiään ja ajatuksiaan kestävästä elämäntavasta aiheista ja mahdollisista huolistaan. Esimerkiksi moni nuori kokee ilmastoahdistusta ja kokee syrjäytymisen olevan tuttu teema omassa tai lähipiirissä. Kyselyiden avulla voitiin saada arvokasta palautetta tapaamisten sisällöistä ja kehittää niitä edelleen nuorten tarpeita vastaaviksi.

Keskustelut olivat tapaamisten sydän, ja ne tarjosivat nuorille tilaisuuden jakaa omia kokemuksiaan, tunteitaan ja näkemyksiään kestävästä elämäntavasta. Keskustelut tukivat myös vertaisoppimista ja innostivat nuoria ottamaan aktiivisen roolin oman arjen kestävien valintojen tekemisessä.

Kaiken kaikkiaan nämä monipuoliset tapaamiset rikastuttivat nuorten tietämystä ja ymmärrystä kestävästä elämäntavasta merkityksestä. Ne herättivät nuorissa kiinnostusta ja innostusta toimia kestävästä tulevaisuudesta puolesta omassa elämässä ja yhteisössään.

Yhteenveto

Kummiluokkatoiminta voi tarjota merkittäviä oppimiskokemuksia sekä nuorille että yhteistyökumppaneille. Toiminnan monipuolisuus ja osallistujien aktiivinen rooli tekevät toiminnasta erityisen arvokasta kestäväen kehityksen teemojen jalkauttamisessa. Nuorten saama käytännön kokemus kestävästä kehityksestä ja heidän osallisuutensa yhteiskunnallisessa keskustelussa eivät pelkästään kasvattaneet heidän tietoisuuttaan, vaan myös lisäsivät heidän itsetuntemustaan ja vaikuttamismahdollisuuksiaan.

SPARCS-hankkeen aikana nuorten osallistuminen erilaisiin aktiviteetteihin, kuten vierailuihin, työpajoihin ja keskusteluihin, antoi heille mahdollisuuden tarkastella arkeaan kestäväen kehityksen näkökulmasta. He pääsivät tutustumaan konkreettisiin kestäväen kehityksen toteutuksiin ja saivat tietoa siitä, miten heidän omat valintansa vaikuttavat ympäristöön ja yhteiskuntaan. Nuorten omien näkökulmien huomioon ottaminen oli keskeistä tapaamisten suunnittelussa, mikä lisäsi heidän sitoutumistaan ja motivaatiotaan.

Kummiluokkatoiminta oli myös esimerkki siitä, miten eri sektorit voivat tehdä yhteistyötä kestäväen kehityksen edistämiseksi. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö mahdollisti laajemman näkökulman ja resurssien yhdistämisen, mikä teki toiminnasta vaikuttavampaa ja monipuolisempaa. Cityconin ja Espoon kaupungin kumppanuus tarjosi kummiluokkalaisille ainutlaatuisia kokemuksia, kuten vierailuja kaupunkikeskus Lippulaivaan ja osallistumista sen kehittämiseen. Tämä yhteistyö osoitti, että nuorten osallistuminen ei ole pelkästään nuorten etu, vaan se hyödyttää myös organisaatioita ja yhteiskuntaa laajemmin.

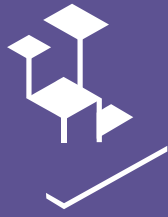
Kummiluokkatoiminnan aikana saatujen palautteiden ja kokemusten avulla voidaan kehittää edelleen nuorten osallisuutta ja kestäväen kehityksen edistämistä kouluissa ja kaupunkien toiminnassa. Nuorten palautteen perusteella voidaan nähdä, että he arvostavat mahdollisuutta vaikuttaa ja osallistua, ja että heidän näkemyksensä voivat tuoda uusia ja arvokkaita näkökulmia kestäväen kehityksen haasteisiin.

Vastaavaa toimintamallia voidaan myös hyödyntää eri ikäisten lasten ja nuorten osallistamisessa ja heidän omien tavoitteidensa saavuttamisessa. Konsepti sopii hyvin myös lyhytaikaisempaan toimintaan. Mallia voi koululuokkien osallisuuden lisäksi soveltaa esimerkiksi erilaisille harrastusporukoille, joissa osallisuus ja yhteisöllisyys ovat keskeisiä teemoja. Kummiluokkatoiminta on hyvä esimerkki siitä, miten nuorten ääni ja osallistuminen voivat olla keskeisessä roolissa kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Kummiluokkatoiminta SPARCS-hankkeessa osoittaa, että nuorten osallisuus on välttämätöntä kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Antamalla nuorille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa, luodaan perustaa tulevaisuuden vastuullisille ja tiedostaville kansalaisille. Tämä toiminta on merkittävä askel kohti kestävämpää ja osallistavampaa yhteiskuntaa, jossa jokaisen ääni kuuluu ja jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa. Jatkamalla nuorten osallistamisen kehittämistä ja laajentamalla kummiluokkatoiminnan kaltaisia aloitteita voimme yhdessä rakentaa kestävää tulevaisuutta, jossa nuorten ideat ja innovaatiot ovat keskeisessä roolissa.

SPARCS-projektikumppanit

X   @SPARCSeu
sparcs.info

Horizon 2020
European Union funding
for Research & Innovation

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under Grant Agreement No. 864242. Topic: LC-SC3-SCC-1-2018-2019-2020: Smart Cities and Communities. The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Communities. The European Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

